

ULGUMAISE BALLETI HOOAJA LÕPULAUL

17. mail esietendus Estonia Teatris lühiballetiõhtu R. Straussi "Viimased laulud", E. Dohnányi "Variatsioonid" ja T. Rangströmi "Preili Julie", koreograafideks vastavalt Martin Fredmann USAst, László Seregi Ungarist ja Birgit Cullberg Rootsist.

Vaieldamatult oli õhtu tõmbenumbriks Birgit Cullbergi "Preili Julie" - maailma-kuulsa koreograafi 1950. aastal esietendunud ballett. "Preili Julie" on kahtlemata draamaballeti üks meisterlikumaid teoseid. Koreograaf suudab Strindbergi näidendi kogu tegevustiku tantsuvahendeis ümber jutustada. Teksti tundvas eliitvaatajaski peaks aukartust äratama Cullbergi oskus dialoog suisa sõnasõnalise täpsusega tantsu (mitte pantomiimi!) vahenditega edasi anda. "Preili Julies" on kõik

usaldustäratavalt *well-made*: rahvastseenide robustsete rütmide ühtlasest toekusest Julie aristokraatse elegantsini.

Ent paratamatult on selles ligi poolsajandi-taguses lavastuses muuseumihõngu. Teksti peenekoeline ümberjutustus muutub paiguti tüütavaks, samas mõjub liigutuste täiuslik allutamine illustratiivsusele tänapäeval ootamatult. Kunagi märkis Lehti Metsaalt, et kõiki kirgi ja tundeid saab tantsida, kuid kas seda just nii tarvis teha on... Ümber samalaadne küsimus jäi õhku rippuma "Preili Julied" vaadates.

Mis "Preili Juliest" aga kind-

lasti põneva teatrielamuse teeb, on Kaie Kõrbi tants. Julie paisatab olevat otsekui loodud Kõrbi pisut ebamaise lavavõlu tarvis. Tema Julie etteaimamatut varjundirikkust jätkus kogu lavaaega: koketeerivast ja oma jõudu nautivast aadlipreilist sai siiras ja andev naine, seejärel seesmiselt kaitsetu olend.

Kõrbi Julie on aristokraat iga toll - mingi kummalise tuju ajal võib ta sundida oma peigmeest üle ratsapiitsa hüppama, hetk hiljem aga ise teener Jeani jalge ees roomata.

Kui "Preili Julie" näol oli tegu süzheelise lühiballetiga, siis õhtu

"Preili Julie" - Preili Julie - Kaie KÕRB

"Preili Julie". Preili Julie - Kaie KÕRB, Jean - Viesturs JANSONS

kaks ülejäänud osa pretendeerisid puhta tantsu esteetilisele ilule. Martin Fredmanni "Viimased laulud" Hermann Hesse luule ainetel jäi sisuliselt vaid ümaravõitu ja kulunud armastusduetiks. László Seregi "Variatsioonid" pakkusid näiliselt pretensioonituid mahedalt karikatuurseid olupilte, teemaks ikka too igavene - armastus. Lihtsate liigutuste vaimukad kombinatsioonid olid oma vähenõudlikkuses värsked. Estonia Teatri jaoks peitub "Variatsioonide" lapselikus siirus väga oluline küsimus - kuidas lavastada ausat kommertsit, mis säilitaks lihtsuse võlu? Kes meie ballett-meistreist oleks suuteline välja tooma ehtsa mehuballeti? Armastus, lapsepõlv, mängumaailm - kui väga vajame teatris neid lihtsaid teemasid!

Kolm vabast Läänest pärit koreograafi lõpetasid kolme lühiballetiga Estonia Teatri balletihooaja 1990/1991, mis ühtekokku pakkus vaatajaile kolm uuslavastust (Moodsa balleti õhtu, "Bajadeer" - kõik võõramaise päritoluga ballettmeistrite looming!). Trupile oli see vaieldamatult kasulik võimalus töötada erinevate lavastajate käe all, ometi tundub teatri praegune külalislavastajaile toetuv repertuaarikujuendus kaunikesti juhuslik, ei

saa ju ühtki hooaja kolmest uudisteosest suisa sündmuseks lugeda. Kas see oli teatri uue balletijuhi Tiit Härmi hoovõtuhooaeg oma kredo täpsustamiseks, näitavad juba järgmised aastad.

Kadi Herkül

OOPER MUUTUS TÕSIELUKS

Londoni Glyndebourne'i ooperiteatris toimunud proovil läks USA tenor Kurt Streit armastussteenis primadonna Amanda Roocroftiga hoogu. Roocrofti kavalier David Ellis, kes laulab teatri kooris, arvas, et see on liig ja andis rivaalile hoobi näkku.

"Nüüd on vastastikku vabandatud ja tüli on lahendatud," ütles teatri esindaja. "Streitil on vaid põsk veidi katki." 22-aastane koorilaulja Ellis pidavat aga oma tormakust kahetsema.

Reuter-ETA